

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 12.10.2022

§ 141

Periaatepäätös Harjukadun suunnittelusta kaupungintalon kohdalla

3799/10.03.01.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Suunnittelupäällikkö Pirkko-Leena Jakonen p. 044 416 3503

Liikenneinsinööri Juhana Polojärvi p. 044 482 6402

Suunnitteluhortomi Anniina Saimakoski p. 044 482 0578

Hankepäällikkö Elsa Keskiväli p. 044 433 1607

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungingeodeetti Helminen Juha

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää, että Harjukatu pysyy toistaiseksi ajoneuvoliikenteen katuna. Harjukadun rakennussuunnitelmassa kaupungintalon kohdalla varaudutaan siihen, että kadun muuttaminen kävelykaduksi on mahdollista ja kustannustehokasta myöhemmin Harjun koulun tontin siirtyessä uuteen käyttöön. Kaupungintalon ja kaupungintalon puiston remonttien valmistuttua katu voidaan välivaiheena yksisuuntaistaa kokeiluna tai pysyvästi.

Perusteluosa

Kaupungintalon puistosuunnitelman käsittelyn yhteydessä on kaupunkiympäristölautakunta käynyt keskustelua Harjukadun mahdollisesta katkaisusta. Asiaa on nyt tutkittu erityisesti liikenteen ja

alueen tilavarausten sekä aikataulun kannalta. Tutkittavana on ollut seuraavat neljä vaihtoehtoa: Harjukatu katkaistaan kaupungintalon kohdalla ajoneuvoliikenteeltä, Harjukatu muutetaan kävelykaduksi välillä Rautatienkatu – Elielinkatu, Harjukatu on edelleen kaksisuuntainen ja kaupungintalon kohdalle tehdään leveä esteetön ja korotettu suojatie sekä vaihtoehto, että Harjukatu on korttelin matkalla yksisuuntainen.

Harjukatu keskustan liikennejärjestelmässä

Harjukadulla on itä-länsisuuntaista läpiajoa Elielinkadun kautta, kaupungintalolle suuntautuvaa liikennettä sekä Harjun koulun huoltoliikennettä, joka tapahtuu tontin 104 (Janhusen talo) kautta. Tämä kaupungin omistama tontti sekä Harjun koulu tontteineen ovat muuttumassa toiseen käyttöön, mikä ei ole vielä tiedossa, mistä syystä niiden tuleva liikennetarve ei ole ennakoitavissa. Tontille 104 on joka tapauksessa oltava jatkossakin ajoyhteys Harjukadun kautta niin huolto- kuin pelastusajoakin varten. Harjukadun liikennemäärät ovat asiantuntija-arvion mukaan varsin maltilliset. Työmaan vuoksi tätä ei kuitenkaan voitu nyt laskennoilla todentaa.

Vaihtoehto 1: Harjukatu katkaistaan ajoneuvoliikenteeltä kaupungintalon pohjoispuolelta

Jos Harjukatu katkaistaan, erityinen haaste on päättyvän kadun edellyttämä kääntöpaikka. Teknisesti kadun katkaisu on mahdollista, mutta kääntöpaikka ei mahdu nykyiselle katualueelle, vaan se olisi sijoitettava osittain viereiselle ns. Janhusen talon tontille (104). Erityinen ongelma on kuorma-autojen kääntöpaikka, koska peruutuskääntöpaikka ei

sovellu tähän liikennemäärien ja koulun läheisyyden takia. Näin mitoitettu kääntöpaikka kaventaisi huomattavasti myös jalankulkualueita.

Janhusen talon tontti on kaupungin omistama, mutta tälle kohdalle on nyt suunniteltu kaupungintaloa palvelevia pysäköintipaikkoja ja työntekijöiden lukittava, katoksellinen polkupyöräpysäköinti, joille ei ole tilaa kaupungintalon tontilla. Näistä syistä tilakeskus vastustaa esitettyä muutosta tämänhetkisten tarpeiden takia. Kokonaisuus tulisi ratkaista Harjun koulun ja viereisten tonttien kaavamuutoksen yhteydessä, jossa kaupungintalon toiminnoille voisi mahdollisesti selvittää pysyvän paikan muualta tässä korttelissa ja osa korttelista voidaan muuttaa katualueeksi. Kaavamuutos on kaavoituksen työohjelmassa.

Museo ei puolla esitettyä suunnitelmaa kadun katkaisusta. Museo ei myöskään lähtökohtaisesti puolla kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennuksen viereen rakennelmia, kuten terasseja, katoksia tai kioskeja. Museo mainitsee lisäksi, että hyvällä suunnittelulla ja arvokasta ympäristöä kunnioittaen katumuutokset voivat olla mahdollisia, mutta niiden suunnittelu ja toteutus tulisi tehdä kaikkia osapuolia osallistaen ja kuullen.

Liikenteellisesti katkaisu siirtäisi läpiajon kulkemaan Puistokadun kautta, mikä tarkoittaa, että puiston poikki kulkevan Rautatienkadun osuudelle tulisi enemmän liikennettä. Suoran reitin poistuminen voi myös hieman vähentää läpiajoa.

Kadun katkaisusta on tehtävä katusuunnitelmaehdotus, joka asetetaan nähtäville ja se käsitellään lautakunnassa normaalin katusuunnitelmakäsittelyn mukaisesti. Nähtävillä olon aikana tulleiden muistutusten johdosta voidaan joutua tekemään muutoksia suunnitelmiin.

Katusuunnitelmien muuttaminen aiheuttaisi aikatauluhaasteita, koska remontoitu kaupungintalo otetaan käyttöön elokuun alussa 2023. Tällä

hetkellä katukiveys on poistettu ja kulkuyhteys uudelle sisäänkäynnille tulee saada käyttöön elokuun alkuun mennessä. Harjukadun katkaisun toteutus valmiiksi tähän ajankohtaan mennessä olisi aikataulun puolesta hyvin epävarmaa.

Vaihtoehto 2: Harjukatu muutetaan kävelykaduksi

Harjukadun muuttaminen koko Rautatienkadun ja Elielinkadun väliseltä osuudelta kävelykaduksi poistaisi kääntöpaikan tarpeen, mutta huolto- sekä tontille ajo voidaan erikseen sallia. Muutos kuitenkin poistaisi myös katualueen pysäköintipaikat ja lisäisi katumaista kävelyaluetta puiston viereen, jossa kävelijöille on ennestään hyvät olosuhteet. Pyöräilijöille harjukadun katukiveys asettaa omat haasteensa. Muuten ratkaisun vaikutukset ovat suurelta osin vastaavat kuin osittaisessa katkaisussa. Kävelykadun toteuttaminen lähellä koulua vaatisi kuitenkin huolellista suunnittelua, ettei katuosuudelle tulisi ylimääräistä liikennettä ja, että ajonopeudet pysyisivät hyvin alhaisina.

Vaihtoehto 3: Harjukatu säilyy toistaiseksi kaksisuuntaisena

Loka-joulukuussa tehtävän rakennussuunnitelman mukaisesti kaupungintaloa ympäröivät kiveykset saneerataan esteettömiksi sekä suojatie uuden sisäänkäynnin edustalla levennetään ja korotetaan. Tämä muutos on vähäinen kuin myös sen liikenteelliset vaikutukset, eikä se edellytä katusuunnitelmaehdotusta. Harjukatu voidaan myöhemmin katkaista, kun asia on tutkittu Harjun koulun tontin kaavamuutoksen yhteydessä, ja muutoksista laadittu katusuunnitelma on käynyt läpi hyväksymisprosessin. Nyt tehtävässä kiveyksien suunnittelussa voidaan

mahdollinen katkaisu ottaa huomioon, jotta se on mahdollista myöhemmin tehdä mahdollisimman pienin lisäkustannuksin.

Vaihtoehto 4: Harjukatu muutetaan yksisuuntaiseksi

Harjukatu on nyt kaksisuuntainen. Se on mahdollista muuttaa osittain yksisuuntaiseksi nykyisillä rakenteilla ja kevyemmillä ratkaisuilla kuin kokonaan katkaisu. Kadun yksisuuntaistaminen olisi luonnollisinta ja mahdollista ilman rakenteellisia muutoksia Elielinkadulta Rautatienkadulle, ajosuuntaan lännestä itään. Yksisuuntaistaminen vähentäisi autoliikennettä kaupungintalon edustalla, mutta mahdollistaisi edelleen saattoliikenteen, huoltoliikenteen, tilakeskuksen suunnitelmat tontin 104 osalle sekä kaksisuuntaisen pyöräilyn. Idästä tuleva autoliikenne joutuisi kiertämään kaupungintalon sekä ajamaan Rautatienkatua puiston läpi, mutta lisämatkaa tulisi vain n. 90 metriä. Yksisuuntaistaminen vaatisi liikenteenohjaussuunnitelmamuutoksen tekemisen nykyisillä rakenteilla. Tästä tehdään viranhaltijapäätös, johon liittyy oma valitusmahdollisuutensa ja -aikansa. Aikataulullisesti muutokset voidaan tehdä sitten, kun kaupungintalon ja puiston rakentaminen liikenteen erillisjärjestelyineen on valmistunut.

Yhteenveto kaikista

Tehtyjen tarkastelujen ja saatujen kommenttien perusteella esitetään, että Harjukatu säilyy edelleen ajoneuvoliikenteelle koko matkan. Kaupungintalon kohta rakennetaan nyt niin, että muutos kävelykaduksi on mahdollista toteuttaa myöhemmin Harjun koulun ja sen viereisen Janhusen talon tonttien muutosten yhteydessä. Välivaiheena katu voitaisiin yksisuuntaistaa kaupungintalon ja kaupungintalon puiston saneerauksien

valmistuttua joko kokeiluna tai pysyvästi. Puiston saneeraus aiheuttaa ympäröiville kaduille työmaan aikaisia muutoksia, joten ennen sen valmistumista liikenteelliset muutokset eivät ole järkeviä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Tilakeskus